

ACTIVITĂȚILE EDUCAȚIONALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

ȚIFRAC Maria, Școala Gimnazială Nr.5,

Sighet, Maramureș, România

Rezumat. *În învățământul preșcolar activitatea este principala formă de organizare a procesului didactic. Aceasta se poate desfășura ca și activitate de sine stătătoare, dar ca și activitate integrată, care cuprinde cunoștințe din mai multe domenii.*

Cuvinte-cheie: *activitate, activitate integrată, domenii experiențiale, preșcolari.*

Summary. *In preschool education the activity is the main form of organizing the educational instructional process. It can be carried out as an independent activity, but also as an integrated activity that includes knowledge from several fields.*

Keywords: *activity, integrated activity, experiential fields, preschool.*

Activitatea este una dintre principalele forme de organizare și desfășurare a procesului educațional din grădiniță, prin care se realizează sarcini, itemi fizici, morali, intelectuali.

Activitățile de învățare reprezintă un ansamblu de acțiuni cu caracter planificat, sistematic, metodic, intensiv, organizate și conduse de cadrul didactic, în scopul atingerii finalităților prevăzute în curriculum. Desfășurarea acestora necesită coordonarea eforturilor comune ale celor trei parteneri ai procesului de predare-învățare-evaluare, respectiv: cadre didactice, părinți, copii, dar și a colaboratorilor și partenerilor educaționali din comunitate a căror implicare este la fel de importantă. În desfășurarea acestora accentul va cădea pe încurajarea inițiativei copilului și a luării deciziei, pe învățarea prin experimente și exersării individuale. Activitățile de învățare se desfășoară fie cu întreaga grupă de copii, fie pe grupuri mici sau individual. Ele pot lua forma activităților pe discipline sau integrate, a activităților liber - alese sau a celor de dezvoltare personală.

Dintre modalitățile de realizare utilizate putem aminti: jocul liber, discuțiile libere, jocul didactic, povestirea, exercițiile cu material individual, experimentele, construcțiile, lectura după imagini, observarea, convorbirea, povestirile create de copii, memorizările, precum și alte mijloace specifice didacticii, în funcție de nevoile educaționale ale copiilor.

Jocul este activitatea fundamentală a copilului pe care se sprijină atât rutinele, cât și tranzițiile și, evident, activitățile de învățare. El influențează întreaga conduită și prefigurează personalitatea în plină formare a acestuia. Așadar, modalitățile principale de realizare a procesului didactic la nivel preșcolar sunt: jocul, (ca joc liber, dirijat sau didactic), activitățile didactice de învățare [1, p.11].

Activitatea – formă specifică de realizare a obiectivelor educaționale în grădinița de copii. Etapele principale ale activității de proiectare, validate de teoria și practica instruirii sunt următoarele:

Încadrarea activității didactice în sistemul de activități sau în planul tematic, într-o viziune sistemică, acțiune care include stabilirea obiectivelor. Acestea evidențiază sensul în care va fi valorificat conținutul ideatic: transmite, dobândire, descoperire, recapitulare, sistematizare, aplicare, verificare, evaluare etc. și constituie elementul determinant în stabilirea categoriei sau a tipului de activitate.

Sistemul de activitate reprezintă ansamblul activităților componente ale unui capitol, care formează o unitate organizată și asigură atingerea obiectivelor educaționale ale capitolului respectiv, întrucât activitatea nu reprezintă singura formă de organizare a procesului didactic, s-a introdus sintagma „proiect tematic”, care cuprinde sistemul de activități didactice (lucrări de laborator, cercuri, dezbateri, activități independente, excursii, vizite etc.), structurate în funcție de logica internă a obiectului de învățământ, necesare pentru realizarea integrală a procesului educațional într-o secvență didactică. Se aderă la sintagma „proiect tematic” pentru că acesta, prin introducerea și realizarea și a altor tipuri de activități educaționale, decât cele prevăzute de curriculum, deschide drumul spre formele de activitate extracurriculară, atât de necesare pentru îmbogățirea și diversificarea repertoriului de lucru al educatorului cu preșcolarii dincolo de grupă și activitate și pentru realizarea autoinstruirii [4, p.17].

Stabilirea obiectivelor operaționale direcționează întreaga activitate de pregătire și realizarea demersurilor didactice, în funcție de conținut și de finalitatea pe termen mai lung a instruirii. Selectarea, structurarea logică, adecvarea conținutului și transpunerea lui didactică într-o succesiune, educatorul le realizează ținând cont de următoarele elemente:

- -nivelul general de pregătire al preșcolarilor;
- -rezultatele și experiența cognitivă anterioară a preșcolarilor;
- -sistemul de cunoștințe și abilități intelectuale și practice de care dispun preșcolarii;
- -experiența practică a preșcolarilor, gradul în care aceștia cunosc materialul factual;
- -corelațiile intra-și interdisciplinare care se pot realiza ș.a.m.d.

Scopul acestor acțiuni este de a realiza transpunerea didactică a conținutului științific într-o manieră care să le permită preșcolarilor asimilarea lui, dar, în același timp, să îi oblige la efort intelectual și/sau practic-aplicativ/motric.

În instituția preșcolară nu există lecții deși sarcinile didactice specifice activităților de tip lecție se regăsesc și în acest context. Astfel, se regăsesc *activități de* predare-învățare, de formare de deprinderi și priceperi, de consolidare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, de evaluare, chiar forme mixte [2, p.6].

Activitățile din instituția preșcolară se derulează în funcție de Curriculum. Ele au o durată și o ritmicitate determinate. Astfel, la grupele mici, activitățile obligatorii nu pot depăși 10-15 minute, la cele mijlocii se înscriu în limita a 15-20 de minute, la grupele mari durata este de 20-30 minute, iar

la grupa pregătitoare se pot prelungi până la 25-35 de minute. Jocurile și activitățile libere sau sugerate copiilor nu sunt programate ca număr pe săptămână la grupele de preșcolari.

Activitățile de învățare în învățământul preșcolar sunt activitățile pe domenii de învățare (care pot fi activități integrate sau pe discipline); jocuri și activități alese; activități de dezvoltare personală.

Activitățile pe domenii experiențiale sunt activități integrate sau pe discipline, desfășurate cu preșcolarii în cadrul unor proiecte planificate în funcție de temele mari propuse de curriculum, precum și de nivelul de vârstă și de nevoile și interesele copiilor din grupă. Numărul acestora indică îndeosebi numărul maxim de discipline care pot fi parcurse într-o săptămână. Educatoarea poate planifica activități de sinestătătoare, respectiv pe discipline (activități de educarea limbajului, activități matematice, activități de cunoașterea mediului, etc.) sau activități integrate (cunoștințe din cadrul mai multor discipline sunt îmbinate armonios pe durata întregii zile; tot aici se introduc și activitățile alese de către copii) [5].

Activitățile opționale sunt activități din programul zilnic al preșcolarului, care sunt alese de părinți, din oferta prezentată de educatoare. Această activitate este planificată și organizată de educatoare și se desfășoară o dată pe săptămână la nivelul I și, de cel mult două ori, la nivelul II.

Activitățile desfășurate în perioada după amiezii, se organizează la grădinițele cu program prelungit sau săptămânal, sunt recreative, de relaxare, de dezvoltare a înclinațiilor preșcolarilor. Acestea sunt atractive, stimulative, plăcute să stimuleze dezvoltarea armonioasă a preșcolarului.

Activitatea desfășurată la grădiniță, împreună cu preșcolarii este important să nu fie liniară. Aceasta nu trebuie să urmărească exclusiv un obiectiv, iar copiii să fie împinși spre îndeplinirea acestuia. Nici un obiectiv nu poate fi atins într-o singură activitate. De asemenea, faptul că activitatea respectivă este centrată pe un singur comportament nu facilitează și nu garantează obținerea acestuia.

Activitatea trebuie să fie bogată, dar nu stufoasă, savuroasă, să suscite interes și bucurie și, ori de câte ori este posibil, să integreze elemente (deci și obiective) din mai multe domenii. Copilul este o ființă integrală, iar activitățile educaționale trebuie să se adreseze acestei ființe ca unui tot, și nu unei părți din ea. Trebuie avut în vedere că personalitatea copilului este în curs de dezvoltare, și nu gata constituită. Activitățile pregătite de educatoare vor respecta, prin complexitatea lor gradată, nivelul de maturitate și de achiziții ale vârstelor ce constituie perioada preșcolarității. Aceste activități trebuie reluate cu o anumită ritmicitate. Dar, deși urmăresc atingerea aceluiași obiective, forma lor (structura, regulile, cerințele) se cere a fi variată [1, p.23].

Activitățile desfășurate în învățământul preșcolar permit lărgirea orizontului cognitiv și afectiv al copilului prin dezvoltarea capacităților senzoriale și perceptive, se structurează reprezentările memoriei și ale imaginației, percepția realității se realizează emoțional și stimulează imaginația; preșcolarul este interesat de spectacolul relaționării cu ceilalți și cu mediul natural și social; de interes la acțiunile adulților, îi imită, transpune în joc comportamente ale acestora, participă

la ocupațiile lor; progresele în plan sensorial-perceptiv se asociază dezvoltării motricității, creșterii atenției a cărei concentrare sporește de la 5-7 minute la peste 20 de minute și chiar 30-40 de minute la preșcolarul mare în joc, audiții sau vizionări de filme, teatru pentru copii.

Tipologia variată a activităților educaționale din grădiniță este determinată de conținutul, metodele și mijloacele de învățământ, de concepția și ecuația personală a cadrului didactic/ a educatorului. Îmbinarea armonioasă a tuturor tipurilor de activități, în accord cu prevederile curriculumului, va face posibil un învățământ preșcolar de calitate. Activitățile trebuie concepute ca un ansamblu unitar, cu orientare spre finalitățile învățământului preșcolar: pregătirea preșcolarului pentru integrarea la școală, stimularea independenței, libertății și a spiritului critic, pentru afirmare personală și intergrare socială [3, p.13].

Activitățile din grădiniță îl formează pe copil sub aspect intelectual, fizic, afectiv pentru a se adapta mai ușor la activitățile școlare, la lecții. Activitățile flexibile, interactive, libere, organizate în funcție de particularitățile de vârstă și de interesul preșcolarilor, de aptitudinile fiecărui copil în parte ajută la dezvoltarea acestuia.

Bibliografie

1. Colceriu, L. Metodica predării activității instructive-educative în grădinițe - detalierea temelor pentru definitivat conform programei valabile din 2008.
2. Dumitrana, M. Educarea limbajului în învățământul preșcolar. București: Ed. Compania, 1999. 109 p. ISBN 973-99224-5-6
3. Lespezanu, M. Tradițional și modern în învățământul preșcolar. București: Editura Omfal Esențial, 2007, 176 p. ISBN 978-973-88062-4-5
4. Miron, I. Strategii de predare și învățare. București: Ed.stiințifică, 1992.
5. https://www.academia.edu/25576231/Metodica_Predarii_Activitatilor_Instructiv_Educative_in_Gradinita_de_Copii

CZU:801.73:373.3

ABORDAREA TEXTULUI NONLITERAR ÎN CLASELE PRIMARE

BURAGA Ala, grad didactic I,

Instituția Publică Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”, mun. Chișinău

Rezumat. *Curriculum național: învățământul primar propune o varietate de texte nonliterare prin care învățătorul va îndruma elevii să citească și să înțeleagă conținutul textelor nonliterare cu care se întâlnesc în activitățile zilnice, îi va orienta în descoperirea mijloacelor folosite de autorii textelor pentru transmiterea mesajelor. Textul nonliterar operează cu noțiuni, termeni științifici, urmărește dezvăluirea unui adevăr în*